

te whakahoki. E whakapehapa ana raua, haere noa iho ai ratou na, kahore "he takotoranga moni, kahore he putea." E kore au e whakahoki i enei kupu a ana Momona, engari e tino whakaaro ana ahau, he painga mo te Maori, mehemea nga tangata e haere ana ki o ratou kainga e mau "takotoranga moni ana putea ranei," e pera ana ranei me Paora kona ringaringa ano hei mahi, a nei te he ko te patu i te Maori i runga i to ratou ngakau aroha ki te tangata.

Heoi ano,

NAKU NA.

Maku e apiti atu etahi kupu mo te whakahe a nga Momona mo te kohikohi e mea ana ratou kaore o ratou na minita e utungia ana. I penei ano nga minita o te Hahi o Ingarangi i mua, kaore kua i whangaitia e nga Maori, no te mea he kohungahunga kua te Hahi Maori i tera wa, tena i enei ra ka pakari nei mana ano ia o whangai. I te mea e iti ana te tamaiti ma tona koka ia e whangai, otira i a ia ka pakeke mana ano ia e kuhu atu. I nga ra i mua ko te Hahi matua i Ingara gi ki te whangai i o tatou minita, kaati inaianei e pai ana ma tatou ano, otira he nui ano te whangai a te Hahi matua e puta mai ana ia tau, ia tau. Ko wai au tahua kahore e kohikohia ana he oranga mo nga minita Momona i Uta. Otira e hoa ma he hangarau noa iho te mahi a nga Momona, kaore i te whakahetia e te Paipera te kohikohi. No te Kawenata Tawhito mai rano te ohaoha a tae noa mai ki te Kawenata Hou. I te kitenga o Ihu i nga Hurai e kohikohi moni ana kahore rawa ona kupu whakahe, whakamutu ranei, engari e tino nui tona whakamili mo te patene a te wahine pouaru rawakore. Tirotia hoki a Ruka 22, 35, 36. I pehea a Paora? I whakahau ia ki nga hahi o Karatia, me o Koriniti kia kohikohi mo te hunga tapu i te ra tuatahi o te wiki (1 Koriniti 16, 1-2). Tirotia hoki a 1 Korin 9, 7-13, Karatia 6, 6, 1 Timoti 6, 18, 19. Na te aha i kaha ai nga Momona ki te tawai ki to tatou Hahi, mo te kohikohi oranga mo o tatou kaiwhakaako? He tikanga pai ra tenei kia tau ai te taumaha-tanga ki te iwi katoa, a na te he ko te tikanga a nga minita Momona ko te noho i te kainga kotahi, a na wai ra ka mate noa iho te tangata kotahi i te mahinga, i te kimihanga kai ranei ma ona tohunga. E nga hoa, e taku iwi aroha kia toa, kia hibiko te ngakau ki te wero a Te Wiremu kia whakanui tatou i nga tahua moni hei oranga

mo o tatou minita, kia watea ai ratou mo nga mahi whakawairua anake. E ki ana ko to tatou Ariki, "Te Whakawhiwhi nui atu te hari i to te whiwhi."

(He mea tuku mai na R. T. K.)

TE RETA MAI A APIRANA NGATA,
M.A., LL.B.

PUKAPUKA I.

Ki nga Etita o Te Pipiwharau.

Tena Korua,—Hei whakatau atu tenei mo ta korua tono mai kia whakaturia atu e au nga korero o taku haere e haere nei i runga i te iwi Maori. Ki te kauwhau i te rongo pai a Te Kotahitanga o nga tamariki o Te Karetu o Te Aute. He tika hoki kia uru atu etahi kupu pera ki tena o a tatou nupepa. hei korero ma nga mea o te iwi Maori o taea atu ana o tena Karere.

No te 21 o Maeheau ka rere mai i Akarana ki Opotiki, i te mea kua whakaturia ko au, hei mahi haere i nga mahi a to tatou Kotahitanga ki runga i nga takiwa Maori katoa o te Tai Rawhiti i te tuatahi, i muri ra ki etahi atu takiwa, i rokohanga au ki Opotiki i te 23 o ngira, i te taenga mai o te Kawana. No te 24 ka ahu atu ki Torere ki te hui nui i reira, i whai hoki au ko nga huihuinga tangata i te tuatahi kia mama ai taku whakamarama ki nga nohanga rangatira me nga tangata whai whakaaro o te Tai Rawhiti i nga take o taku haere. Na heipua tonu au ko tenei hui i whakatoputia mai ai nga rangatira katoa o Turanga huri noa i Watapu ki ahu mai ki roto o te Whakatohea. E toru oku ra i whakatakoto ai i nga kaupapa o nga take ki waenganui o tena hui, i timataia mai ra ano i te taenga mai o te Pakeha me ana kuri me ana tamahuru noa iho, ki enei motu a tae noa mai ki tenei ra, a kitea ana e te iwi katoa te marama o te whakapapa o Te Kotahitanga o Te Aute, no runga tonu i nga Kawai o nga matauranga Maori e hopuhopu atu ana ki nga tikanga Pakeha, a kitea ana ano ki te wa tonu tenei mo ana mahi, he huribanga tau, koia tenei e karanga nei tona mangai ki te iwi Maori, kua paenga, engari me titiro ki mua ki te aroaro ki nga mate e takoto ana mai. He nui nga manaaki i homai ki toku tinana, naaku nei i whakatuana ki roto i te iwi Maori i tenei ra te rongopai, hou o te ora mo te tinani, mo te kainga, mo te whenua. Kitea ana e au